

Development of Instruction Model with Participatory Learning to Enhance Educational Innovator for Pre-Service Teachers

Kittiya Plodkaew

Major of Computer, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University, Thailand

E-mail: kittiya.edtech@g.lpru.ac.th , ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-1674-3659>

Received 25/12/2023

Revised 01/01/2024

Accepted 12/01/2024

Abstract

Background and Aims: The design of teaching and learning activities must have guidelines or formats to serve as models for organizing activities or guidelines for learners to interact together. The objectives of the research are 1) to create an instruction model with participatory learning to enhance educational innovator for Pre-Service teachers, 2) to study the results of using an Instruction model with participatory learning to enhance educational innovator for Pre-Service teachers.

Methodology: The tools used in the research include: 1) instruction model with participatory learning to enhance educational innovator for Pre-Service teachers, 2) evaluation of educational innovator. The sample group consisted of 30 Pre-Service teachers enrolled in the subject Innovation and Information Technology for Education, obtained by simple random sampling by lottery. Statistics used in data analysis include mean, percentage, standard deviation, and T-test.

Results: 1) Instruction model with participatory learning to enhance educational innovator for Pre-Service teachers consists of 1) elements of the model as follows: 1.1) concepts or theories 1.2) objectives of the model 1.3) methods Organize teaching and learning committee activities 1.4) Measurement and evaluation 2) The learning and teaching process includes step 1 analysis, step 2 reflection, step 3 planning, step 4 evaluation, 3) results are the characteristics of the Educational innovation consists of 3.1) ability, 3.2) behavior, 3.3) attitude. Instruction model quality Evaluated by 3 experts, the quality was at a very good level with an average of 4.43 or 88.57 percent. 2) Pre-service teachers' scores as innovators after studying were significantly higher than their pre-study scores at the .05 level.

Conclusion: the participatory teaching and learning model designed to foster educational innovation among teacher-students encompasses key components and processes, yielding highly-rated educational innovators. Expert assessments highlight the model's exceptional quality, with an 88.57% satisfaction level. Furthermore, statistically significant improvements in students' educational innovation scores post-engagement underscore the model's effectiveness.

Keywords: Instructional Model; Participatory Learning; Educational Innovator

การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

กิตติยา พลอดแก้ว

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

E-mail: kittiya.edtech@g.lpru.ac.th , ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-1674-3659>

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีแนวทางหรือรูปแบบเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรมหรือแนวทางในการจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

ระเบียบวิธีการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม 2) แบบประเมินความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาครู ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t-test

ผลการวิจัย: 1) รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ดังนี้ 1.1) แนวคิดหรือทฤษฎี 1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 1.3) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1.4) การวัดและประเมินผล 2) กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 สะท้อนคิด ขั้นที่ 3 การวางแผน ขั้นที่ 4 การประเมินผล 3) ผลลัพธ์ คือ คุณลักษณะของนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 3.1) ด้านความสามารถ 3.2) ด้านพฤติกรรม 3.3) ด้านทัศนคติ คุณภาพของรูปแบบฯ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 คิดเป็นร้อยละ 88.57 2) ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู มีคะแนนประเมินความเป็นนวัตกรรมการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล: รูปแบบการสอนและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษาในหมู่นักเรียนครูครอบคลุมองค์ประกอบและกระบวนการที่สำคัญ ส่งผลให้ผู้สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้รับคะแนนสูง การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเน้นย้ำถึงคุณภาพที่ยอดเยี่ยมของแบบจำลอง โดยมีระดับความพึงพอใจ 88.57% นอกจากนี้ การปรับปรุงที่มีนัยสำคัญทางสถิติในคะแนนนวัตกรรมด้านการศึกษาของนักเรียนหลังการมีส่วนร่วม ยังเน้นย้ำถึงประสิทธิภาพของแบบจำลอง

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน ; การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม; นวัตกรรมการศึกษา

บทนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นจะต้องมีแนวทางหรือรูปแบบเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรม การหรือแนวทางในการจัดสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเป็นการอธิบายสิ่งแวดล้อมใน การเรียนรู้ต่าง ๆ ตั้งแต่การวางแผนหลักสูตรไปจนถึงการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ดังที่ Eggen & Kauchak (2006) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง กลวิธีการสอนเฉพาะที่ได้รับการออกแบบโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ และการมุ่งใจเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะ รูปแบบการสอนจะบรรยายสภาพทั่วไปของการ ดำเนินการที่ครูทำเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีได้เป็นลักษณะของการสั่งการให้ครูต้องทำตามทุกอย่าง รูปแบบการสอนเป็นแนวทางทั่วไปสำหรับชี้แนะการจัดการเรียนการสอนของครู

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมา ในรูปของการเรียนรู้ ที่เรียกว่า Active Learning ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้สอน กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในการเรียน การสอน หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนและระหว่างผู้สอน (สาธารณสุข, 2544)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาครูควรมีกระบวนการในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมด้านการพัฒนาองค์ ความรู้ใหม่ๆ และต้องให้ความสำคัญกับการเป็นนักคิด นักพัฒนา นักประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมต่างๆ ในการนำไปใช้ประกอบการจัดการชั้นเรียนในอนาคต หรือที่เรียกว่า “นวัตกรรม” (Innovator) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นผู้ที่ขบเซียง (Venturesome) จะต้องเป็นคนแรกในการกระทำสิ่งต่าง ๆ มีความรู้เป็น นักประดิษฐ์หรือมีความรอบรู้เทคโนโลยีหลงใหลในการสร้างนวัตกรรมมีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายต่างๆ มีความสามารถในการเข้าใจ และประยุกต์ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อน สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ระหว่างการพัฒนาวัตกรรม ได้ดี (Rogers, 1983)

จากประเด็นข้างต้นผู้วิจัย ได้เห็นความสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน การเรียนแบบมีส่วนร่วม และ ความสำคัญของความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา จึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม ความเป็น นวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษา สำหรับนักศึกษาครู

การทบทวนวรรณกรรม

1. รูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบของการสอนที่เราสามารถใช้เพื่อการสอนโดยตรงในห้องเรียน หรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อ การเรียนการสอน เพื่อจุดหมายหรือจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง คุณลักษณะสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ลักษณะของการจัดการเรียนการสอน การจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Saylor et al (1981), Joyce and Well (1992), ทิศนา แคมมณี (2551))

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ (Joyce and Well (1992), อรุณี สถิตภาศิกุล (2542), พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช (2547), กิดานันท์ มลิทอง (2548))

1. แนวคิดหรือทฤษฎี เป็นการนำแนวคิดหรือทฤษฎีทางการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการระบุสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการนำรูปแบบไปใช้
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการระบุขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดหรือทฤษฎี และวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล เป็นการระบุวิธีการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (participatory learning: PL) ซึ่ง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544) ได้สรุปหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีพัฒนาการจากการที่นักปรัชญาการศึกษา Deweyian ได้เริ่มใช้วิธีการเรียนรู้จากการกระทำ (learning by doing) ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาในรูปของการเรียนรู้ ที่เรียกว่า active learning ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน ในเวลาต่อมาจึงพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา (problem solving) การเรียนรู้โดยร่วมมือกัน (cooperative learning) เช่น รูปแบบการสอนที่เรียกว่า problem based solving (PBL)

ในทศวรรษที่ 80 ได้มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (learning process) รูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ซึ่ง Kolb (1984 อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544) ได้เสนอว่า ประสบการณ์เป็นแหล่งของการเรียนรู้และพัฒนา Kolb's model เป็นวงจรของการเรียนรู้ ที่การได้รับความรู้ ทักษะ และทักษะจะอยู่ในกระบวนการ 4 องค์ประกอบของ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ได้แก่ ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (concrete experience) การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (reflective observation) มโนทัศน์เชิงนามธรรม (abstract conceptualization) และการทดลองปฏิบัติ (active experimentation)

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ของ Kolb นี้ได้มีนักการศึกษาและนักฝึกอบรมได้นำไปใช้อย่างแพร่หลาย เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (active learning) และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีชื่อเรียกในหลายชื่อ เช่น experimental learning , prior learning และ participatory learning

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะคิด และทักษะได้เป็นอย่างดี ผ่านการสังเคราะห์จากผลวิเคราะห์ของการศึกษาวิจัยรูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบ (meta analysis) จนได้โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม (group process) เพราะในแต่ละองค์ประกอบของวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นั้น ผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีประสบการณ์ติดตัวมาจะสามารถใช้ประสบการณ์ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนทดลองใช้ความรู้ที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการกลุ่ม ฉะนั้นการให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ร่วมกันเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะคิด และทักษะได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม เพราะในแต่ละองค์ประกอบของวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีประสบการณ์ติดตัวมาสามารถใช้ประสบการณ์ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนทดลองใช้ความรู้ที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ดี ต้องผ่านกระบวนการกลุ่ม ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

2.2 กระบวนการมีส่วนร่วม

กระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (Cohen & Uphoff (1980), สมณทนา พรหมบุญ (2540), ธร สุนทรายุทธ (2551), เสาวนีย์ เดือนเด่นและคณะ(2558))

1. การวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนของการคิดรวบรวมเหตุการณ์และประสบการณ์ต่างๆ ของตนเองและสมาชิกของกลุ่มแล้วสร้างเป็นประเด็นต่างๆ สำหรับนำเสนอสมาชิกในกลุ่ม
2. สะท้อนคิด เป็นขั้นตอนของการนำเอา ความคิดเห็นของตนไปร่วมแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปใหม่ ๆ และร่วมกันตัดสินใจเลือกประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มมีความเห็นร่วมกัน เพื่อนำมาสู่การวางแผนดำเนินงานต่อไป
3. การวางแผน เป็นกระบวนการร่วมกันคิด เรียบเรียงและออกแบบวิธีดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
4. การประเมินผล เป็นการพิจารณาและตัดสินผลของกิจกรรมที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันดำเนินงาน

3. นวัตกรรมการศึกษา

“นวัตกรรม” (Innovator) ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นผู้ที่ชอบเสี่ยง (Venturesome) จะต้องเป็นคนแรกในการกระทำการสิ่งต่าง ๆ มีความรู้เป็นนักประดิษฐ์หรือมีความรอบรู้เทคโนโลยีหลงใหลในการสร้างนวัตกรรมมีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายต่างๆ มีความสามารถในการเข้าใจ และประยุกต์ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนระหว่างการพัฒนา นวัตกรรม ได้ดี (Rogers, 1983)

3.1 ความเชี่ยวชาญเฉพาะในทักษะของนวัตกรรม

Dyer, Gregersen and Christensen (2011) ได้ศึกษานิยายของผู้ประกอบการด้านนวัตกรรม 25 ราย และสำรวจผู้บริหารมากกว่า 3,000 ราย และบุคคล 500 คน ที่เริ่มก่อตั้งบริษัทที่มีนวัตกรรมหรือคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อค้นหาทักษะของนวัตกรรม จากการศึกษาพบ 5 ทักษะสำคัญ ซึ่ง 5 ทักษะนี้ประกอบกันเป็นสิ่งที่เรียกว่า DNA ของนวัตกรรม ประกอบด้วย การเชื่อมโยง การตั้งคำถาม การสังเกต การทดลอง และการสร้างเครือข่าย

1. การเชื่อมโยง หมายความว่า ความสามารถในการเชื่อมโยงคำถาม ปัญหา หรือความคิดที่ดูเหมือนไม่เกี่ยวข้องกันได้สำเร็จ

2. การตั้งคำถาม หมายความว่า ความสามารถในการตั้งคำถามที่ท้าทายความรู้ร่วมกันเสนอ เช่น “ถ้าเราทำอย่างนี้จะเกิดอะไรขึ้น?” “ทำไม?” “แล้วทำไมไม่ได้ล่ะ?” และ “จะเกิดอะไรขึ้นถ้า”

3. การสังเกต หมายความว่า การพิจารณาปรากฏการณ์ทั่วไปโดยเฉพาะพฤติกรรมของผู้มีโอกาเป็นลูกค้า ในการสังเกตผู้อื่นนั้น นวัตกรรมจะมีความรอบคอบ ตั้งใจ และสม่ำเสมอในการสังเกตและมองหารายละเอียดพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ ในกิจกรรมของลูกค้า ซัพพลายเออร์ และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการใหม่ ๆ ในการทำสิ่งต่างๆ

4. การทดลอง หมายความว่า การพยายามหาแนวคิดใหม่ ๆ ด้วยการสร้างต้นแบบและเปิดตัว Pilot

5. การสร้างเครือข่าย หมายความว่า การทุ่มเทเวลาและพลังงานในการค้นหาและทดสอบแนวคิดผ่านเครือข่ายที่หลากหลายเพื่อขยายขอบเขตความรู้ของตนเองและทำให้มีมุมมองที่แตกต่าง เช่นเดียวกับ Rogers (1983) ที่เสนอว่า นวัตกรรม ต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายต่างๆ

3.2 ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ

วสันต์ สุธาวาส และ พัทธกษ ศิริวงศ์ (2558) ได้ทำการวิจัย พบว่า ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในภาครัฐให้ประสบผลสำเร็จนั้น มี หลักการ ที่สำคัญในระดับบุคคล คือ “ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ” โดยหลักการดังกล่าว จะนำไปสู่ การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งได้ ข้อค้นพบ จากการวิจัย 2 ประการ ดังนี้ 1) การได้มาซึ่งความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ เป็นรูปแบบและองค์ประกอบ ของกระบวนการที่หล่อหลอม และสนับสนุนให้เกิดคุณลักษณะสำคัญบางประการในระดับบุคคลที่ส่งผลต่อการเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ และ 2) คุณลักษณะสำคัญของนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ

ซึ่งคุณลักษณะสำคัญของนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ เป็นคุณลักษณะที่พบได้จาก บุคคลที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ โดยผลจากการวิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความสามารถ เป็นทักษะและความชำนาญในทางปฏิบัติที่จำเป็น ในระดับของ ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้, การระดมทรัพยากร, การมองเห็นปัญหาและโอกาส, การคิดริเริ่มสร้างสรรค์, การเสนอ ผลักดัน และทำความคิดให้เป็น, การสร้างเครือข่าย , การทำงานร่วมกับผู้อื่น, การส่งมอบเชิงวิชาการ

2. ด้านพฤติกรรม เป็นการกระทำหรือลักษณะที่แสดงออกมาให้สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน ใน ระดับของ ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ ประกอบด้วย ความกระหายในการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ , ความช่าง

สังเกต, การมีข้อสงสัย ตั้งคำถามและหาคำตอบ, ความละเอียดรอบคอบ, การเปิดใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น, ความมุ่งมั่นและปฏิบัติงานต่อเนื่อง, ความอดทนไม่ย่อท้อ, การประพฤติตนเป็นต้นแบบทางราชการและการศึกษา

3. ด้านทัศนคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น และการรู้ของบุคคลที่มีต่อ สิ่งของ บุคคล องค์กร สถานการณ์ และข้อเสนอดิ ๆ ซึ่งมีผลต่อปฏิกิริยาตอบสนองเชิงพฤติกรรม ในระดับของความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ ประกอบด้วย การมีจิตอาสาและรักษาประโยชน์ส่วนรวม,การคิดเชิงบวก, การเชื่อมั่นในงานผู้ร่วมงาน และตนเอง, การให้เกียรติตนเองและผู้อื่น, การตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและเยาวชน, การมีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในคุณค่าความเป็นข้าราชการ (วสันต์ สุทธาวาส และ พัทธ์ชัย ศิริวงศ์, 2558)

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 21 กลุ่มเรียน จำนวน 520 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 1 กลุ่มเรียน จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา : เนื้อหาในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

ขอบเขตด้านเวลา : ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม
2. แบบประเมินความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับครู

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย มีดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม มีวิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และนวัตกรรมการศึกษา

1.2 ออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาคณะ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบหลักของรูปแบบฯ 4 องค์ประกอบ 2) กระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้น และ 3) ผลลัพธ์ คือ คุณลักษณะนวัตกรรม ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรม

รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบหลักของรูปแบบฯ 2) กระบวนการเรียนการสอน 3) ผลลัพธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1) แนวคิดหรือทฤษฎี เป็นการนำแนวคิดหรือทฤษฎีทางการศึกษามาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทักษะนวัตกรรม และ คุณลักษณะความเป็นนวัตกรรม

1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการระบุสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการนำรูปแบบฯ ไปใช้เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

1.3) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการระบุขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดหรือทฤษฎีและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีการจัดกลุ่มในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม และขั้นตอนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 สะท้อนคิด ขั้นที่ 3 การวางแผน และ ขั้นที่ 4 การประเมินผล

1.4) การวัดและประเมินผล เป็นประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ คือ ความเป็นนวัตกรรม เป็นการประเมินผลคุณลักษณะของนวัตกรรมการศึกษาของนักศึกษาครู ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถ 2) ด้านพฤติกรรม และ 3) ด้านทัศนคติ

2) กระบวนการเรียนการสอน เป็นกระบวนการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนของการคิดรวบรวมเหตุการณ์และประสบการณ์ต่างๆ ของตนเอง และสมาชิกของกลุ่มแล้วสร้างเป็นประเด็นต่างๆ สำหรับนำเสนอสมาชิกในกลุ่ม มีการนำทักษะนวัตกร คือ การเชื่อมโยงและตั้งคำถาม มาใช้ในขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นที่หลากหลาย

ขั้นที่ 2 สะท้อนคิด เป็นขั้นตอนของการนำเอา ความคิดเห็นของตนไปร่วมแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปใหม่ ๆ และร่วมกันตัดสินใจเลือกประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มมีความเห็นร่วมกัน เพื่อนำมาสู่การวางแผนดำเนินงานต่อไป มีการนำทักษะนวัตกร คือการเชื่อมโยง ตั้งคำถาม สังเกต ทดลอง สร้างเครือข่าย มาใช้เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ขั้นที่ 3 การวางแผน เป็นกระบวนการร่วมกันคิด เรียบเรียงและออกแบบวิธีดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ มีการนำทักษะนวัตกร คือ การเชื่อมโยง และการสร้างเครือข่าย มาใช้เพื่อการวางแผนร่วมกัน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นการพิจารณาและตัดสินผลของกิจกรรมที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกันดำเนินงาน มีการนำทักษะนวัตกร คือ การเชื่อมโยง สังเกต ทดลอง และสร้างเครือข่าย มาใช้ประกอบการพิจารณาผลงาน โดยมีการประเมินตามแบบประเมินคุณลักษณะของนวัตกรการศึกษานักศึกษาคู

3) ผลลัพธ์ เป็นผลการใช้รูปแบบฯ คือ นวัตกรรม เป็นการประเมินผลคุณลักษณะของนวัตกรของผู้เรียนหลังการเรียนด้วยรูปแบบฯ ซึ่งเป็นการประเมินคุณลักษณะของนวัตกรการศึกษานักศึกษาคู ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านพฤติกรรม และ ด้านทัศนคติ

โดยประเมินจากแบบประเมินคุณลักษณะของนวัตกรการศึกษานักศึกษาคู เป็นแบบประเมินคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ

1.3 หากคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรการศึกษานักศึกษาคู โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นแบบประเมินคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ ผลการประเมินคุณภาพ พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43

2. แบบประเมินความเป็นนวัตกรการศึกษานักศึกษาคู มีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับการประเมินความเป็นนวัตกรการศึกษา

2.2 สร้างแบบประเมินความเป็นนวัตกรการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ โดยประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความสามารถ ประกอบด้วย

1.1) การแสวงหาความรู้

- 1.2) การระดมทรัพยากร
- 1.3) การมองเห็นปัญหาและโอกาส
- 1.4) การคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.5) การทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2) ด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย
 - 2.1) ความช่างสังเกต
 - 2.2) การมีข้อสงสัย ตั้งคำถาม และหาคำตอบ
 - 2.3) ความละเอียดรอบคอบ
 - 2.4) การเปิดใจและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.5) ความมุ่งมั่นและปฏิบัติงานต่อเนื่อง
- 3) ด้านทัศนคติ ประกอบด้วย
 - 3.1) การมีจิตอาสาและรักษาประโยชน์ส่วนรวม
 - 3.2) การคิดเชิงบวก
 - 3.3) การเชื่อมั่นในงาน ผู้ร่วมงาน และตนเอง
 - 3.4) การให้เกียรติตนเองและผู้อื่น
 - 3.5) การตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา

จากนั้นนำแบบประเมินความเป็นนวัตกรรมการศึกษาซึ่งมีประเด็นทั้งหมด 3 ด้านๆ ละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 15 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแต่ละด้านกับข้อคำถาม ผลการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.6 ทุกข้อ สามารถมาใช้เป็นข้อคำถามได้ทั้งหมด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1.1 นำรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ไปใช้กับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยผู้สอนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนสอน

1.2 ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ให้กับผู้เรียนก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมการเรียน

1.3 ผู้เรียนทำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมการศึกษาก่อนเรียนด้วยรูปแบบฯ

1.4 ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบฯ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์

ขั้นที่ 2 สะท้อนคิด

ขั้นที่ 3 การวางแผน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

1.5 จากนั้นผู้เรียนแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรการศึกษาหลังเรียนด้วยรูปแบบฯ

1.6 นำผลการแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรการศึกษาด้วยรูปแบบฯ มาคำนวณค่า ทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าคะแนนความเป็นนวัตกรการศึกษาสำหรับ นักศึกษาครู (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

2.2 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อศึกษาความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ (Dependent Sample T-Test)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรการศึกษาสำหรับ นักศึกษาครู

ตารางที่ 1แสดงผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกร การศึกษาสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

ประเด็นการประเมินรูปแบบฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าร้อยละ	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คุณภาพ
1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบฯ	4.33	86.67	0.58	มากที่สุด
2. การใช้หลักการแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบฯ	4.33	86.67	0.58	มากที่สุด
3. การออกแบบรูปแบบฯ	4.67	93.33	0.58	มากที่สุด
4. กระบวนการพัฒนารูปแบบฯ	4.33	86.67	0.58	มากที่สุด
5. การมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบฯ	4.00	80.00	0.00	มากที่สุด
6. การบูรณากิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนการสอน	5.00	100.00	0.00	มากที่สุด
7. การส่งเสริมให้เกิดการเป็นนวัตกรการศึกษา	4.33	86.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.43	88.57	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 คิดเป็นร้อยละ 88.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบูรณาการกิจกรรม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนการสอน มีคุณภาพดีมาก มีค่าเฉลี่ย 5.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ ด้านการออกแบบ รูปแบบฯ มีคุณภาพระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.67 คิดเป็นร้อยละ 93.33 และด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรูปแบบฯ ด้านการใช้หลักการแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบฯ ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบฯ ด้านการส่งเสริมให้เกิดการเป็นนวัตกรรมการศึกษา มีคุณภาพระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33 คิดเป็นร้อยละ 86.67 และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบฯ คุณภาพระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตามลำดับ

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู

ตารางที่ 2 แสดงผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู จำนวน 30 คน

คะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	df	sig
ก่อนเรียน	30	3.79	0.22	24.11	29	0.00*
หลังเรียน	30	4.70	0.13			

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็น นวัตกรรม การศึกษาสำหรับนักศึกษาครู โดยการเปรียบเทียบคะแนนประเมินความเป็นนวัตกรรมก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบฯ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นคะแนนประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 5 คะแนน ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า คะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 คะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรรมการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมการศึกษาสำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรการศึกษาสำหรับ นักศึกษาครู ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ดังนี้ 1.1) แนวคิดหรือทฤษฎี 1.2) วัตถุประสงค์ของ รูปแบบ 1.3) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1.4) การวัดและประเมินผล 2) กระบวนการเรียน การเรียนการสอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ ขั้นที่ 2 สะท้อนคิด ขั้นที่ 3 การวางแผน ขั้นที่ 4 การประเมินผล 3) ผลลัพธ์ คือ คุณลักษณะของนวัตกรการศึกษา ประกอบด้วย 3.1) ด้านความสามารถ 3.2) ด้านพฤติกรรม 3.3) ด้านทัศนคติ คุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรการศึกษาสำหรับ นักศึกษาครู จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีคุณภาพในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 คิดเป็นร้อยละ 88.57 เนื่องจากมีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และนวัตกรการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ส่งผลให้คุณภาพของรูปแบบฯ อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ โอภาศ วุฒิสุลา, ขวณคิด มะเสนะ และ วิสุทธิ์ราตรี (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการจัดการแบบมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมของ คู่มือการ นำไปใช้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนันต์ คล้ายจันทร์ และ ประ หุมทอง ไตรรัตน์ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า ด้านการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรสำหรับ หลักสูตรระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้าน ปัจจัยนำเข้า คือ การพัฒนาเป้าหมายความเป็นนวัตกร 2) ด้านกระบวนการ คือ กระบวนการ เสริมสร้างความเป็นนวัตกร และ 3) ด้านผลผลิต คือ สมรรถนะความเป็นนวัตกร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ สุทธาวาส (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างศักยภาพความเป็นนวัตกรการศึกษา พบว่า คุณลักษณะ ความเป็นนวัตกรการศึกษามี 4 ด้าน (ADAB) ประกอบด้วย ความสามารถ ทักษะการค้นพบ เจตคติ และพฤติกรรม รวมถึงมีหลักการทำงานที่สำคัญ 4 ประการ (GIVE) ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสม การบูรณาการ การสร้างคุณค่าที่แท้จริง และการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรการศึกษาสำหรับ นักศึกษาครู พบว่า คะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.22 คะแนนประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนน ประเมินคุณลักษณะความเป็นนวัตกรหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ภัทร์สุตา คมขำ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชีนวัตกร ตาม ความคิดของนักบัญชีไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์(1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชีนวัตกร

ตาม ความคิดของนักบัญชีไทย (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักบัญชีไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นัก บัญชีวินวตกร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักบัญชีไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นัก บัญชีไทย จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์เชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ สมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบ ใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติความแปรปรวนทาง เดียว (One-way ANOVA) หาก พบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักบัญชีไทย ที่มีเพศ และอายุต่างกันทำให้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักบัญชีวินวตกรต่างกัน และ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักบัญชีไทย ที่มีระดับ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และประเภทของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีต่างกันทำให้คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักบัญชีวินวตกรไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก่อนการจัดกระบวนการเรียนการสอน
2. เนื่องจากเป็นการเรียนในสถานการณ์โควิด-19 ที่ต้องใช้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกับรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม
2. ควรมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนฯ ประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). รายงานการวิจัย เรื่อง การสร้างแบบประเมินทักษะชีวิตและผลการส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธ สุนทราวุธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทเนติกุลการพิมพ์ จำกัด .
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปียันต์ คล้ายจันทร์ และ ประทุมทอง ไตรรัตน์. (2564). รูปแบบการเสริมสร้างความเป็นวินวตกรสำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(8), 236-252.

- พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช. (2547). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ตามทฤษฎี การตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการตอบสนองต่อวรรณคดี การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการคิดไตร่ตรองของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรสุดา คมขำ. 2563. โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่. การค้นคว้าอิสระสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วสันต์ สุทธาวาส และ พัทธกษ ศิริวงศ์. (2558). วิจัยพัฒนาศักยภาพความเป็นนวัตกรการศึกษา. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 8 (2), 281-300.
- วสันต์ สุทธาวาส. (2559). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างศักยภาพความเป็นนวัตกรการศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สาธารณสุข, กระทรวง.กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วงศ์กลมโปรดักชั่น จำกัด.
- สมณฑา พรหมบุญ. 2540. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เสาวนีย์ เดือนเด่น และคณะ. (2558). การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อรุณี สถิตภาคีกุล. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนพรรษา 6 รอบ. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- โอภาส วุฒิสเลลา, ขวนคิด มะเสนะ, วิสุทธิ์ราตรี (2560). การจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 11(2) ,110-119.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Throung*. World Development.
- Dyer, J.H., Gregersen, H.B., & Christensen, C.M. (2011). *The Innovator's DNA: Mastering the Five Skills of Disruptive Innovators*. Boston, MA: Harvard Business Press,
- Eggen, P.D., & Kauchak, D.P. (2000). *Educational Psychology Windows on classrooms*. 5th edition. New York: Prentice Hall.
- Joyce, B., Weil, M., & Showers, B. (1992). *Model of teaching*. 4th edition. Boston: Allyn and Bacon : A Division of Simon & Schuster, Inc.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Rogers, E.M. (1983). *Diffusion of innovations*. 3rd edition. The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co., Inc.
- Saylor, J.G., Alexander, W.M., & Lewis, A.J. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. Holt, Rinehart and Winston, New York.